

MIRANDO O 93

Qué lugar lle quedará aos marxinados no futuro

Por TAREIXA NAVAZA GONZALEZ

Dicia, hai pouco, unha destacada soprano que os éxitos dan seguridade. Vicecote Verdú no seu recente libro «Éxito y fracaso. El sentido de la vida» escribe: «Unha sociedade coma a nosa, onde as pautas de conduta se fixeron tan dúbidasas e moi incertas as perspectivas que ó individuo se lle ofrecen para orienta-lo proxecto da súa propia exist-

tencia, a loita por afirmarse fronte ós demais adquire aspectos de desapiadada brutalidade». Nesta sociedade, agora, onde abunda a competencia sen escrúpulos, onde se adora o becerro de ouro, onde hai que triunfar e ter poder sen importa-los medios, calquera persoa sensible comproba que o número de marxinados é cada vez maior.

Marxinados son as persoas que viven arredadas das condicións «normais» dunha sociedade: excluídas de diferentes status: vivenda, ensino, traballo... A marxinación-transfancia de persoas ás marxes da sociedade- é o contrario de integración social, de participación. A marxinación non interesa, polo xeral, ós medios de comunicación nin ós políticos. A sociedade, en xeral, redúcea a gueto que é un xeito de non vela para así pensar que non existe e durmir tranquilos.

Nas últimas eleccións municipais, a asociación «Estudiantes solidarios» organizou, en Santiago, unhas xornadas para saber cal era o programa dos diferentes partidos políticos para atalla-la marxinación. Atoparon serias dificultades para contar con representantes dos dous partidos maioritarios.

Xa en plena campaña vimos como a candidata do PP á alcaldía compostelá utilizou a diferentes persoas que conforman colectivos marxinados para saír nas fotos. Nelas aparecía con vellos, nenos deficientes mentais, cos máis pobres dos barrios máis deprimidos... Todo bastante lonxe dos mínimos niveis éticos.

Pobre e marxinado

Marxinación e pobreza non son situacións intercambiabes sin máis. Unha persoa pode ser pobre e non estar marxinada, ou estar marxinada e non ser pobre; pero os pobres están marxinados, excluídos, cada día máis. A pobreza é a manifestación dunhas estruturas sociais de dominación, explotación e exclusión; é consecuencia dun sistema económico e social inxusto e está agravada polo desemprego.

A pobreza está intimamente unida á desigualdade e como inxustiza social se reconece tardíamente, a finais do século XVIII. O importante é non esquecer que o criterio de pobreza é, precisamente, a riqueza doutros. Normalmente a pobreza reproducíase a si mesma (un po-

Unha muller que se encontra en situación de extrema pobreza.

bre é fillo o neto doutros pobres) e transmítese ás futuras xeracións.

¿A quen podemos considerar, hoxe, marxinados: quen integra ese grupo? Pois ademais dos «pobres» que non teñen rendas para levar unha vida normal, digna, en relación co grao de desenvolvemento da sociedade a lista é longa, moi longa. Poderíamos principiar polos *Novos marxinados* —os que están no paro e non teñen posibilidades de acceso ó traballo, ben porque non o hai ou porque non teñen a formación profesional requirida—; *os mozos*, que non accedieron ó primeiro emprego e non teñen polo tanto acceso ó mercado de traballo. Seguiríamos polos *vellos*, cada

dia peor, nunha sociedade de permanente gabanza da beleza e a xuventude.

Os vellos que ó se retirar ven reducidas as súas posibilidades «de consumo». Un inquirito realizado polo CIS (Centro de investigacións sociolóxicas) en abril de 1990 indicaba que máis dun 31% da poboación maior de 65 anos ten que diminuír gastos de alimentación e vestuario; un 5% debe cambiar de domicilio porque o que ten non o pode seguir pagando; un 25% prescinde de algo realmente necesario; un 13% debe pedir cartos ós amigos ou familiares.

Dous de cada dez persoas maiores de 65 anos atopáanse insatisfeitos cos seus ingresos e un 21% ten algún tipo de incapacidad

de física ou invalidéz. En Galicia, en xeral, non teñen lugares onde se reunir.

As cidades son hostís para eles. A Política social aplicada no tema do ocio, unificaos, tenta divertirlos a todos por igual: xogan ás cartas ou dominó nos clubs de xubilados, van quince días a un balneario ou a Benidorm, elixen Miss Galicia da terceira idade en Melide; pero esa Política Social non atopa unha praza nunha Residencia cando un vello ten que deixa-la súa vivenda.

O caso de Ramón Leboráns

Lamentable realidade vivida, en Santiago, hai pouco tempo, por Ramón Leboráns de 82 anos a quen obrigaron a deixa-la casa na que viviu nos últimos sesenta anos. Gracias ás presións da Asociación de veciños do Casco Vello, ten unha praza na Residencia compostelá das Rodas.

¿E que dicir de tantos vellos que viven sós e non teñen a unguén que os coide porque a axuda a domicilio é insuficiente! Di o Ministerio de Asuntos Sociais que hai 150 mil vellos que non cobran ningún tipo de pensión —e a case totalidade son mulleres.

E non podemos esquecer ás *mulleres con cargas familiares*, que non cobran as pensións asignadas despois dunha separación ou divorcio.

Os *minusválidos*, marxinados xa na escola, polas barreiras arquitectónicas e polos prexuízos sociais; *as minorías étnicas*, xitanos e inmigrantes que viven en chabolas ou furgonetas ós que a sociedade bempensante refuga.

Afastados da sociedade

Lembremo-lo caso do Poio-Pontevedra. Marxinados son todos aqueles que exercen actividades consideradas «novas» para a sociedade: prostitución, delincuencia, drogadicción... Galicia está chea de mulleres dominicanas e portuguesas traídas con enganoso para logo obligalas a exercer a prostitución.

Os hábitos consumistas

¿E cal é a política que se está a aplicar en Galicia? Se se fai algo ¿é o máis acertado? Parece que non porque os froitos non se ven. Seguirá habendo marxinados, mentres a nosa sociedade non cambie, e ademais radicalmente, os seus hábitos consumistas e atope uns valores diferentes aos actuais, baseados no diñeiro e o lucro persoal.

Elección e valentía

Se falla a valentía para empregar nos nosa elección de sociedade, aínda que implique unha modificación da estrutura de posicións sociais e das mentalidades (valores), non chegaremos

demasiado lonxe.

Dicia, hai pouco, o Presidente da Xunta de Galicia o señor Manuel Fraga Iribarne, nun xornal de Madrid «que hai que prometer menos e facer máis; dominar as tentacións de tanta corrupción posible; de proceder —continuaba dicindo— con verdadeira preocupación a aproveita-los recursos dispoñibles, sempre escasos».

Pois ben, señores, procedamos, sexamos solidarios para loitar contra esta situación, para que un veciño de vostede, amigo lector, non sexa un marxinado.

¿Conseguíremolo no ano 93?

CARA A CARA

Maika Rizos, que ocupa mi tiempo libre

Maika Rizos: Me gustaría peinar a Xosé Manuel Beiras

Santiago (Por Ariana F. Palomo). Dicen que el cabello refleja el estado general de salud. Existen una infinidad de peinados que favorecen y Carmen Ferreira Campos, Maika es una de las profesionales compostelanas que domina a la perfección el arte de destacar cualquier rostro. Esta atractiva mujer, de ojos negros como el azabache, no hace milagros, pero consigue sacarle el mejor partido a las personas que van a su peluquería. Uno de sus deseos es peinar a Xosé Manuel Beiras.

¿Qué significado tiene para ti, tu profesión?

«Siempre amé mucho a mi profesión. Mis comienzos fueron difíciles. Tuve que luchar por el valor que tenía para mí la peluquería, aunque mis padres se decataban por el magisterio. Mi marido tampoco lo consideró una buena profesión para mí. Pero, al final, conseguí demostrarles lo contrario. Hoy en día tengo una gran empresa y la suerte de que mi clientela confía plenamente en mí. Puedo considerarme satisfecha porque todos vuelven contentos».

¿Fue muy difícil el cambio?

«Ahora que lo veo desde lejos, no recuerdo el pasado. Mi profesión ya tiene 25 años de experiencia a sus espaldas. El presente es el de una empresa que constantemente se está reciclando. La clave del éxito es un equipo de profesionales, escogidos entre los mejores. Cada uno de mis peluqueros recibe varias veces al año seminarios sobre nuevas técnicas, también salimos mucho al extranjero».

¿Cuánto tiempo le puedes dedicar a tu familia?

«Mi familia es lo más importante que tengo. Una mujer de negocios como yo necesita un pilar sobre el que sostenerse y este es mi marido. De mi hijo, cada vez que hablo se me llena el corazón. Me costó mucho tenerlo y ahora que está con nosotros te puedo decir que es lo más importante de mi vida. No estoy todo el tiempo que quisiera con él, pero tenemos mucha confianza y una estrecha relación. Precisamente, uno de mis «hobbies» es jugar al golf y lo aprendí con él. Esta afición, junto con mi trabajo, son las cosas que ocupan mi tiempo libre».

¿Cuál es tu debilidad?

«Mi debilidad son los zapatos. Soy incapaz de pasar por una zapatería y no comprarme un par de zapatos. El golf, también, como te dije antes. Y me distrae también mucho el mundo de la farándula. Yo he peinado a Silvia Tortosa, Lola Flores, Pita Ruidrejo y a muchísimos políticos. Uno de los últimos ha sido José María Aznar, un hombre muy humano que me presentó a María Jesús Sainz, una mujer muy inteligente».